

ประโยค ๑-๒
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๒

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ตํ (พหูรจวน) อัจริเย อุปสงกมิตวา อุกคณหิตวา พหุมาปี ปรเสํ ภาสมานโน
 วาเจนโต กถเนโต ตํ ธรรมํ สุตวา ยํ การเกน ปุคคเลน กตตพพํ ตกฺกโร น โหติ กุกกุฏสฺส
 ปกฺขปทรณมตตมปิ อนิจฺจาทิวเสน มนสิการํ นปฺปวตฺเตสิ เอโส ยถา นาม ทิวเส
 ภาตียา คาโว รกฺขนโต โคโป ปาโต ว สมฺปฏิจฺฉิตฺวา สายํ คณฺเฑวา สามิกานํ นิยฺยาเทตฺวา
 ทิวสภติมตตํ คณฺหาติ ยถารุจฺฉิยา ปน ปณฺจโครเส ปริภุชฺชิตฺ น ลภติ เอวเมว เกวลํ
 อนฺเตวาสิกาณํ สนฺติกา วตฺตปฏฺิวตฺตกรณมตตสฺส ภาตึ โหติ สามณฺณสฺส ปน ภาตึ น
 โหติ ฯ ยถา ปน โคปาลเกน นิยฺยาทิตานํ คุนฺหนํ ปณฺจโครสํ โคสามิกา ว ปริภุชฺชนฺติ
 ตถา เตน กถิตํ ธรรมํ สุตวา การกปุคฺคลา ยถานุสิฏฺฐํ ปฏิปชฺชิตฺวา เกจि ปจฺมชฺฌนาทึน
 ปาปฺพนฺติ เกจि วิปสฺสนํ วทฺธเมตฺวา มคฺคพลานิ ปาปฺพนฺติ โคสามิกา โครสฺสเสว สามณฺณสฺส
 ภาตึโน โหนฺติ ฯ อิติ สตฺถา สึลสมฺปนฺนสฺส พุทฺธสฺส ปมาทวiharino อนิจฺจาทิวเสน
 โยนิโสมนสิการเ อปฺปวตฺตสฺส ภิกฺขุโน วเสน ปจฺมํ คาทํ กเถสิ น พุทฺธสิลสฺส ฯ
 (ธรรมปทฎฺฐกถาย ปจโม ภาโค/หน้า ๑๔๗)

แปล โดยอรรถ

๒. สา (มาตา) ตสฺมี กุจฺฉิตเต เอเกน พุยาธินา ตํชณฺณเวยว กาลมกาสิ ฯ ตสฺสา
 ฉกปิยมานาย จเปตฺวา คพฺภมํสํ เสสมํสํ ฉายิ ฯ อถสฺสา คพฺภมํสํ จิตฺกา โอตาเรตฺวา
 ทฺวิสฺสํ ตึสฺส จาเนสฺส สฺสุเลหิ วิชฺฌีสฺส ฯ สฺสูลโกฏฺฐิ ทารกสฺส อกฺขิโกฏฺฐิ ปหริ ฯ เอวํ คพฺภมํสํ
 วิชฺฌิตฺวา อังคารราสิมฺหิ ชิปีตฺวา อังคาเรทฺเว ปฏิจฺฉาเทตฺวา ปกฺกมึสฺส ฯ คพฺภมํสํ ฉายิ ฯ

องฺคารมตฺถเก ปน สุวณฺณพิมฺพสฺสทิสฺส ทารโก ปทุมคพฺภนิปฺนโน วย อโหสิ ฯ
 ปจฺฉิมภวีกสฺสตฺสส ทิ สิเนรฺนา โอตฺถริยมาณสฺสาปิ อรหฺตตํ อปฺปตฺวา ชีวิตกฺขโย นาม นตฺถิ ฯ
 ปฺนทิวเส จิตกํ นิพฺพาเปสฺสสามาติ อากตา ตถาณิปฺนุํ ทารกํ ทิสฺวา อจฺฉริยพฺภุตจิตฺตชาตา
 กถฺนฺทึ นาม เอตฺตเกสฺสุ ทารุสฺสุ สกฺลสฺรีเร ฉาปิยมาเน ทารโก น ฉายิ กิณฺहु โข ภวีสฺสตีติ
 ทารกํ อาทาย อนฺโตคามํ เนตฺวา เนมิตฺตเก ปุจฺฉีสฺสุ ฯ เนมิตฺตกา สเจ อยํ ทารโก อคารํ
 อชฺฉวาวสิสฺสตีติ ยาว สตฺตมา กุลปฺริวภูฏา ฉาตกา ทฺวคฺคตา น ภวีสฺสนฺนตีติ สเจ ปพฺพชิสฺสตีติ
 ปณฺจทึ สมณสฺเตทึ ปฺริวฺโต วิจฺริสฺสตีติ อหํสฺสุ ฯ ตสฺส สงฺกฺนา อกฺขิโกภฺยิยา ภินฺนตฺตา
 สงฺกิจฺจตีติ นาม กรีสฺสุ ฯ โส อปฺเรน สมเยน สงฺกิจฺจตีติ ปณฺณายิ ฯ อถ นํ ฉาตกา
 โทตฺถ วุฑฺฒิตฺถากาเล นํ อมฺหากํ อยฺยสฺส สารีปฺตตฺสสฺส สนฺนตีเก ปพฺพาเชสฺสสามาติ โปสยีสฺสุ ฯ
 โส สตฺตวสฺสสิกกาเล ตว กุจฺฉิยํ วสนกาเล มาตา เต กาลมกาสิ ตสฺสา สฺรีเร ฉาปิยมาเนปิ
 ตวํ น ฉายีติ กุมารกานํ กถํ สุตฺวา อหํ กิร เอวฺรฺปา ภยา มฺตฺโต กิ เม ฆเรน
 ปพฺพชิสฺสสามีติ ฉาตกาณํ อโรเจสิ ฯ เต สาธุ ตาตาติ สารีปฺตตฺตเถรสฺส สนฺนตีกํ เนตฺวา
 ภนฺเต อิมํ ปพฺพาเชธาติ อหํสฺสุ ฯ เถโร ตจฺปนฺจกมมฺมจฺฉานํ ทตฺวา ปพฺพาเชสิ ฯ โส
 ชุรคฺเคเยว สห ปฏิสมฺภิทาติ อรหฺตตํ ปาปฺณิ ฯ อยํ สงฺกิจฺจสามเณโร นาม ฯ
 (ธมฺมปทฺฐสากาย จตฺตฺโต ภาโค/หน้า ๑๑๗ - ๑๑๘)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงพีกา กับ ๑๕ นาที.

ประโยค ๑-๒

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.ชน เข้าไปหาแล้ว ซึ่งอาจารย์ ท. เรียนแล้ว ซึ่งพระพุทธรพจน์นั้น ชี้แจงอยู่
 คือว่า บอกอยู่ คือว่า กล่าวอยู่ ซึ่งพระพุทธรพจน์แม่มาก แก่ชน ท. เหล่าอื่นเป็นผู้กระทำซึ่ง -
 อ. กิจใด อันบุคคล ผู้กระทำ ฟังแล้ว ซึ่งธรรมนั้น ฟังทำ - กิจนั้น ย่อมเป็น ทาไมได้ คือว่า
 ยังการทำให้ในใจด้วยสามารถแห่งลักษณะ มีอนิจจลักษณะเป็นต้น ไม่ให้เป็นไปแล้ว ลิ่นกาล
 แม้สักว่าการปรบซึ่งปีกแห่งไก่ อ.ชนนั้นเป็นผู้มีส่วนแห่งผลสักว่าอันกระทำซึ่งวัตรและวัตรตอบ
 จากสำนักของอันเตวาลิก ท. อย่างเดียว ย่อมเป็น แต่ว่า อ.ชนนั้นเป็นผู้มีส่วน แห่งคุณเครื่อง
 ความเป็นแห่งสมณะ ย่อมเป็น ทาไมได้ - อ.บุคคลผู้รักษาซึ่งโคเพื่อค้ำจ้งในวัน ชื่อว่าผู้รักษาซึ่งโค
 รับแล้ว (ซึ่งโค ท.) แต่เข้าเที่ยว นับแล้ว (ซึ่งโค ท.) มอบให้แล้ว (ซึ่งโค ท.) แก่เจ้าของ ท. รับอยู่
 ซึ่งวัตรสักว่าค้ำจ้งในวัน ในเวลาเย็น แต่ว่า อ.บุคคลผู้รักษาซึ่งโคนั้น ย่อมไม่ได้ เพื่ออันบริโภค
 ซึ่งรสอันเกิดแล้วแต่โค ๕ ท.* ตามความชอบในอย่างไร ชื่อฉันโต - ฉันนั้นนั้นเที่ยว ๆ
 เหมือนอย่างว่า อ.เจ้าของแห่งโค ท. เที่ยว ย่อมบริโภค ซึ่งรสอันเกิดแล้วแต่โค ๕ แห่งโค ท.
 ตัวอันบุคคลผู้รักษาซึ่งโค มอบให้แล้ว ฉันโต อ.บุคคลผู้กระทำ ท. ฟังแล้ว ซึ่งธรรม อันอันชนนั้น
 กล่าวแล้ว ปฏิบัติแล้ว ตามโอวาทอันชนนั้นสอนแล้วอย่างไร, อ. บุคคลผู้กระทำ ท. บางพวก
 ย่อมบรรลุ ซึ่งฌาณ ท. มีปฐมฌาณเป็นต้น อ.บุคคลผู้กระทำ ท. บางพวก ยังวิปัสสนา ท.
 ให้เจริญแล้ว ย่อมบรรลุซึ่งมรรคและผล ท. ฉันนั้น อ.บุคคลผู้กระทำ ท. เหล่านั้น เป็นผู้มีส่วน
 แห่งคุณเครื่องความเป็นแห่งสมณะ ย่อมเป็น เพียงดัง อ.เจ้าของแห่งโค ท. เป็นผู้มีส่วนแห่งรส
 อันเกิดแล้วแต่โค เป็นอยู่ ๆ อ.พระคาสดา ตรัสแล้ว ซึ่งพระคาถา ที่หนึ่งด้วยสามารถ แห่งภิกษุ
 ผู้ถึงพร้อมแล้วด้วยศีล ผู้มีสุตะมาก ผู้มีอันอยู่ด้วยความประมาทเป็นปกติ ผู้ไม่ประพตติแล้ว

* รสอันเกิดแล้วแต่โค ๕

วิ. ชีราทโย ปณจ โคโต สนุชาตราสา - ปณจโครสา ฯ

ชีวั ทธิ มตฺ ตกุก โนเนตฺ ปณจ โครสา. อภิธาน์ปทีปิกา

ข้อ ๕๐๑ นมสค นมสัม เนยโส เบรียง เนยชัน

ในการทำให้ไว้ในใจโดยอุบายอันแยบคาย ด้วยสามารถแห่งลักษณะมือนิจจลักษณะเป็นต้น ตรัสแล้ว ด้วยสามารถแห่งภิกษุผู้มีศีลอันโทษประทุษร้ายแล้ว ทาไมได้ ด้วยประการดังนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. มารดานั้น เมื่อสามเณรนั้น ยังอยู่ในท้อง ได้ทำกาละในขณะนั้นนั้นเทียว เพราะ ความป่วยไข้อย่างหนึ่ง ฯ เมื่อนางถูกเผาอยู่ เนื้อที่เหลือเว้นเนื้อท้อง ไหม้แล้ว ฯ ลำดับนั้น พวกสัปเทร่อ ยกเนื้อท้องของนางลงจากเชิงตะกอน แหงด้วยหลาวทั้งหลาย ในที่ ๒ - ๓ แห่ง ฯ ปลายหลาว กระทบหางตาของเด็ก ฯ พวกสัปเทร่อ ครั้นแหงเนื้อท้องอย่างนี้แล้ว โยนเข้าใน กองถ่านเพลิง กลบด้วยถ่านเพลิงนั้นแล แล้วหลีกไป ฯ เนื้อท้องไหม้แล้ว ฯ ส่วนเด็ก คล้ายกับ รูปทองได้อยู่บนถ่านเพลิง เหมือนอยู่ในกสิบบัว ฯ แท้จริง ธรรมดาว่าสัตว์ ผู้เกิดในภพสุดท้าย แม้ถูกภูเขาสิเนรุทับ ยังไม่บรรลुพระอรหัต จะสิ้นชีวิตไม่มี ฯ ในวันรุ่งขึ้น พวกสัปเทร่อ พากันมา ด้วยคิดว่า จักดับเชิงตะกอนเห็นเด็กนอนอยู่อย่างนั้น เกิดความอัศจรรย์อันไม่เคยมี คิดว่าชื่อ อย่างไรกัน เมื่อสรีระทั้งสิ้น ถูกเผาอยู่ ในพื้นทั้งหลายมีประมาณเท่านี้ เด็กไม่ไหม้แล้ว จักมีเหตุ อะไรหนอแล ดังนี้ จึงอุ้มเด็กนำไปสู่ภายในหมู่บ้าน ถามพวกหมอดู ฯ พวกหมอดูทายว่า ถ้าเด็กนี้จักอยู่ครองเรือน พวกญาติ ๗ ชั่วเครือสกุล จักไม่ตกยาก ถ้าจักบวชจักเป็นผู้อันสมณะ ๕๐๐ แวดล้อมเทียวไป ฯ พวกญาติตั้งชื่อเด็กนั้นว่า สังกิจจะ เพราะว่าทางตาของเขาแตก ด้วยขอ ฯ สมัยต่อมา เด็กนั้น ปรากฏว่า สังกิจจะ ฯ ลำดับนั้น พวกญาติ คิดว่า ช่างเถอะ ในเวลาที่เขาเติบโต พวกเราจักให้เขาบวชในสำนักของพระสารีบุตร ผู้เป็นเจ้าของพวกเรา จึงเลี้ยง เขาไว้ ฯ ในเวลาที่มีอายุ ๗ ขวบ สังกิจจะนั้น ฟังคำพูดของพวกเด็ก ๆ ว่า แม่ของเจ้า ได้ทำกาละ แล้ว ในเวลาที่เจ้ายังอยู่ในท้อง เมื่อสรีระของแม่เจ้านั้น แม่ถูกเผาอยู่ เจ้าไม่ไหม้แล้ว จึงบอก พวกญาติว่า ได้ยินว่า ฉันทันจากภัยเห็นปานนี้ ประโยชน์อะไรของฉันทันด้วยเรือน ฉันทันจักบวช ฯ พวกญาติเหล่านั้นรับคำว่า ดีละ พ่อ นำไปยังสำนักของพระสารีบุตรเถระ ได้ถวายด้วยกล่าววาท่านขอรับ ขอท่านจงให้เด็กคนนี้บวชเถิด ฯ พระเถระให้ตัจปัญจกกรรมฐานให้บวชแล้ว ฯ สามเณรนั้น บรรลุพระอรหัตพร้อมด้วยปฏิสัมภิทาทั้งหลาย ในขณะที่ปลงผมเสร็จนั่นเอง ฯ สามเณร รูปนี้ ชื่อว่าสังกิจจสามเณร ฯ

พระศรีสุทธิพงษ์ อุปสโม วัดชนะสงคราม
สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย.
ตรวจแก้.